

Előfizetési árak:

Egész évre 10 fnt -- kr.
Félévre . 5 " -- "
Negyedévre 2 , 50 "
Egy óra 1 " -- "
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség

és

Kiadóhivatal:

Fő-piacz, Simonffy-ház
a városházával szemben

Hirdetések a legmérsé-
keltebb árszámítás mel-
lett vétetnek fel.

Kossuth Ferencz hazajövele.

Budapest, október 23.

— Kossuth Lajos halálával vége a Kossuth-legendának. Pártérdek részint varázsszal borították, részint abból kivetkőztetni nem engedték Kossuth Lajos alakját míg élt s így tendenciózusan növesztetett a nép hívő, gyermeteg képződésében a Kossuth kultusz: nagy kárára a történelmi igazság idejében való felismerésének s Magyarország s a magyar nép élő nagy érdekeinek. Kossuth Lajos fényes erényei által nagy ember volt, s most hogy hazája földjében pihenni örök álmát, a nagy embert megillető kegyelet s tisztelet nem fogja megakadályozni a történelmi ítésetet, hogy őt mint politikust erényeivel s hibázaival együtt az igaz megismerés kellő világításába helyezze. Ami 1848-ig történt, az általános fölszabadítás, a jogegyenlőség megalapítása az oly érdeme, mely — bár az egyik vezérszerepet ő játszotta, — vele együtt sok más nagy hazafi érdeme is. Avagy elfeledkezhetünk-e Széchenyi Istvánról, aki őt minden téren megelőzte s akinek nagy politikai kezdeményezéseit éppen ő keresztelte s túlzásba-hajtásával egy időre veszendővé tette?! De legsajátabb ténye 1849, a dinasztia trónjától megfosztó debreczeni törvényhozási tény, s az 1867-iki incompatibilitási nyilatkozat, melyek közül az első Magyarországot verbe fulasztotta, a másik pedig mig élt, mindig vészfelhőként lebegett Magyarországon újabb politikai élete fölött. A

történelmi ítéset előtt Kossuth politikai működésének e két kimagasló momentuma feletti ítélet meghozása áll feladatul s tekintve az idők s az összes európai állami konstellációk tanulságait, kételkednünk sem lehet, hogy az ítélet csak kárhoztató leszen.

A Kossuth-kultuszt hódító pompa-köntösül felhasznált szélsőbal megvan rettenve, hogy — mint egy pár időközi választás megmutatta — a magyar nép kezd kijózanodni a nagy név mámorából s a szabadság érdekeit a szabadelvű párt s kormánya által kielégítve látván, lemond a Kossuth-politika mindent kockáztató velleitására s evvel együtt a Kossuth-nimbuszt hasznosító pártot is cserben hagyni készül. Ezért, a hasznos Kossuth-kultusz új életre galvanizálásaért szeretné a hazatérő elsőszülött Kossuth Ferenczet a nép előtt Kossuth utódjául praetentenséül megtenni s bár ő még nem magyar honpolgár, s így nem választható, a törvény tekintetbe nem vételével mint triumfátort a magyar nemzet képviselőjébe egyenesen behozni. S mivel Czeglédén egy választó polgár jogához képest tiltakozott Kossuth Ferencz honpolgárságának hiánya alapján annak a választási listába való fölvétele ellen, országos zajt támasztott s gyűlöletes támadásokkal illeti a kormány s különösen Hieronymi belügyminisztert, amért minisztériuma kötelességéhez képest a tiltakozó folyamodására a honpolgárság hiányára vonatkozó hivatalos bizonylatot kiadta.

Erőszakról vádaskodnak. Pedig ez

ügyben a törvény beszél. Az állampolgárságról szóló törvény szerint az állampolgárságát elvesztett (s pedig Kossuth Ferencz ilyen, mert olasz állampolgárrá vált) visszaveendő a magyar állampolgári kötelekbe, ha a magyar korona országai területére visszatérvén, valamely belföldi község kötelekbe fölvétetik s ezért ezen község törvényhatóságához folyamodik. A fölvételt természetesen polgári (hűségi) eskü előzi meg. Ez a törvény parancsa. Ezt respektálni kell Kossuth Ferencznek is, — Hieronyminak is, s annak teljesítése alól ki nem bujhatik senki.

Meg vagyunk győződve, hogy Kossuth Ferencz nem is akart az alól kibujni, mert maga az a tény, hogy apja halála után hazajő, bizonyítja, hogy lemondott apjának dinasztia-ellenes, királytagadó s őt önkényes száműzetésre kárhoztató politikájáról. De „barátai“ a szélsőbal Kossuth-nimbuszt utilláló tagjai közül, misztikus büvkört akartak a nép előtt vonni Kossuth Ferencz körül, úgy láttatni akarták őt, mint akit a törvény nem kötelez, s azért megkisértették a hozzá nem méltó becsempészés színjátékát.

Kossuth Ferencz — meggyőződünk arról a gyász alatt mondott beszédeiből — éles eszü ember, bizonynyal belátja a vele üzött játék csufos-voltát s ha csakugyan politikai szerepre vágyik, alá veti magát — amint alá is kell magát vetnie — a törvény idevágó rendelkezéseinek. Üdvözölni fogjuk őt az édes itt-

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Kezemben a lant . . .

— 1894. október 23-án. —

Kezemben a lant, néma húrja
Egymásután hogy elszakad . . .
S mikéntha lenne végbucsúja
Egy-egy húr fájó hangot ad . . .

Mit zengjek, mint valaha, régen?
Nem dallok én szerelmi dalt,
Ószül hajam s a szív mélyében
Virág kihervadt, láng kihalt!

Vagy hála közt még eldudoljam:
Meghallgatott én Istenem,
Mert méla síri mécs se lobban
Temetődben, szegény szívem!

Daloljam, hogy e síri béke
Lengjen e temető felett,
Uj sirt ne lászon menedéke,
S a holtak csak pihenjenek . . .

Ne mondd, ne mondd! . . .

— Irta: Kovácsy Kálmán, —

Ne mondd, ne mondd! hogy lángolón szeretsz,
Miként az Istent, leiked úgy imád —
Rég volt, midőn még hittem a mesét,
Én nem hiszem már ajakid szavát.
Szeretsz, vagy nem. — már többé azt se bánom,
Vagy hogyha szíved végekép eltled —
Oh, mert szívem most érzi csak valóban:
Nem lettem volna boldog én veled!

Te büszke voltál s az vagy még ma is!
Én egyszerű, mint volt dajkám dala —
Te változó, mint tenzer tüköre,
Én mindig egy, bár nem hitted soha . . .
Csillámló porban örömet vagy, engem
Föllengő szárnyam ég felé ragad —
Te már halvány árnyékkal is beéred,
Mig én imádok minden sügarat . . .

Te már eladtad régen szívedet,
Hiszen szerettél százat is talán —
Midőn véred még könnyen lángra gyűt
Első érzések boldog hajnalán.
— Rajtad kívül én senkit sem szerettem,
Neked szenteltem minden érzetem —
S daloltam rólad annyit — annyi dalban!
Ma is még mindet általérezem . . .

. . . Hiába minden — engem nem szeretsz!
Ne is szeress, hüljön ki a szíved!

Legyen hazugság mindenik szavam,
Ne érdemejem szép tekinteted . . .
A síromig esengjek én utánad —
Te meg kaczagj -- a tört kebel felett!
A fényes álm hadd legyen csak áom —
S feledd el azt is — százszor is feledd!

Egy-egy szerepben még találkozunk,
E földi élet lármás szinpadán —
S mit eljászattál egykor én velem:
Eljászatod majd mással, szép leány!
. . . S lehet hogy majd a bosszu zür-zavarban
Pirosló ajkad ajkamhoz tapad
S vallasz nekem még egyszer új szerelmet,
Ha úgy kívánja majd a — szindarab!

A nagy ember.

— Irta: Vértesi Arnold. —

(Folyt. és vége.)

Nem érttem. Nekem úgy lát-zott, mintha
a Bárdos ur szellemessége csak egészen kö-
zönséges ostobaság volna. De a nők még egy
óranegyed mulva is egész lelkesedéssel beszél-
tek róla.

Csodálatos módon tudta egyesíteni magá-
ban a tekintélyt a férfiaknál s a szeretetremé-
lőséget a nőknél.

Megvallom, kissé csodálkoztam hogy ezt
az embert nem dobták ki, hanem még ünnepe-
ték, dédelgették, hizelegtek neki s az asztalnál

honban s kívánjuk, hogy ő, kit egy nagy névből részszermelő tulzott várakozások terhei nyomnak, jövődők működésével e várakozásokra méltónak bírja mutatni magát. Kossuth Ferenc származásán kívül Magyarországra nézve politikai tekintetben „sem mi”, ohajtjuk, hogy működése által a közre nézve „v a l a k i” legyen, akármily nagy, minél nagyobb, annál jobb; ez nem a szabadelvű pártot s kormányát fogja feszélyezni, hanem azokat, kik őt a maguk mandátum-szerzési hadjáratukban jó alkalmi fegyverül felhasználhatni vélték.

— **A belügyminiszter** érdekes nyilatkozatot tett a képviselőház pénzügyi bizottságában, a belügyi tárcza költségvetésének tárgyalásakor. Tegnap távirataink között jelentettük, hogy a téli választások meséjét egyszerűen megegyeztetta. A közigazgatási reform benne van a kormány programjában s rövid idő múlva előterjeszti a fegyelmi és a községi törvényt, foglalkozik a választás reformjával s a tervben levő reformokkal. oldják meg a nemzetiségi kérdést is Pótadókat csakis maradandó kulturális célokra fog engedélyezni. Kijelenti továbbá, hogy az opera és nemzeti színház intendánsát legközelebb kinevezi s az utóbbinál külön választja az igazgatói és dramaturgi állást. A kolozsvári színházat államosítják. Gyógyszermot vásárolni fog a miniszter, ha a találmány célszerű volta bizonyosá válik. A rendőrséget fokozatosan fogja államosítani. A gyógyszerári engedélyeket illetőleg törvényjavaslatot fog benyújtani, az aninai katasztrófáról pedig a vizsgálat megejtéséig nem nyilatkozhatik.

— **Belföldi hírek.** (A király) csütörtökön 25-én általános kihallgatást fog adni, melyre a kabinetirodában (a királyi várakban) lehet jelentkezni. — (A választási reform) Az M. H., midőn azt követeli, hogy a választási törvény reformjánál csak azoknak adatként meg az új jog, a kik az állam nyelvét bírják.

— **Külföldi hírek.** (Az orosz trónörökös) lemondásának hírét megegyeztetik. A hír onnan eredt, hogy az oroszoknál felesketik a trónörökösök leendő utódját is. — (A Reichsrath) képviselőházának elnöke Chlu-

metzky, kérdést intézett Wekerle miniszterelnökhöz, hogy az orosz czár bekövetkezendő halála alkalmával nem lehetne-e az osztrák és magyar parlamentnek egyformán részvét manifestációban megállapodni? A miniszterelnök mielőtt e kérdésre válaszolna, előbb az országgyűlési pártok vezető férfiáival fog értekezni.

Papirszeletek.

(A cercle. — A czár halála. — Vaszary ortografiája. — Justh sírja. — „Tedium vitae.” — Vállalkozónak. — Kossuth Ferencz. — Equitable. — Hogy fogadják.)

Gróf Zichy Nándor is jelen volt a Felségénél a cercle alatt s látszott is, milyen nagyra vett volna egy királyi megszólítást.

Ő Felsége azonban elhárító mozdulattal szólott:

— Ne zavarjátok a cirkulusaimat!

Azt hiszik, hogy a czár meghalt és mint Szigetvár előtt Szolimán szultánét: titkolták a halálát.

A különbség az, hogy aholt Szolimán körül is hordozták a hadsereg előtt, a czárt légmentesen zárva tartják; féltik a nihilistáktól, mikor már az örök nihil, a halál — merénylete van csak hátra.

Akár él, akár halott a czár, mindegy, csak ne hagyja ránk örökségül a háborúk veszedelmét és szálljon vele sirba a despotizmus.

Gróf Zichy Nándor Vaszary hercegprimást tartja a legrosszabb ortografusnak. Nem tudja megtanítani ennek az egy szónak a leírására: „L e m o n d o k !”

Pedig mennyi téntát nem pazarolnak el és mennyi tollat nem vesznek meg e miatt az egy szó miatt — hiába!

Justh Zsigmondot az ő görög templomának a kellő-közepén temették el.

A régi görög színház Nemezisének bosszu-kardalaként hatnak el a sirig azok a malicziák, melyeket most bocsátanak világgá a szegény halott felől.

— Milyen ember! Milyen ész! Ilyen kelene nekünk képviselőnek.

Képviselő azonban még sem lett belőle, mert hát ahoz egy kis pénz is kell, a miből ilyen szegény hivatalnoknak bizony nagyon szűkön telik; egyelőre kénytelen hát megelégedni azzal, hogy a közvélemény őt jelölne e diszes állásra, ha az alkotmányos élet e megtisztelő nyilvánulása nem kerülne olyan czudar sok pénzbe. No de a mi halad, az még el nem marad.

A nők is felkarolták a jeles férfit. Iparodtak megházasítani. S mikor egyszer a minap a lóvasuti kocsin találkoztam vele egy csinos fiatal asszonykával szállt föl, kit úgy mutatott be, hogy a felesége. A múlt hónap elején volt az esküvőjük. Talán olvastam a lapokban?

— Derék, — gratuláltam a jeles férfinak.

— Hát mit tehettem? — viszonzá vállvonítva. — A nyakamba varrták.

A fiatal asszonyka elpirult és mosolygott, de ajkainak megrándulásából úgy vettem észre, mintha ez a mosolygás nem nagyon távol állt volna a sirástól.

— No, no, — csak el ne pityeredjél, — riadt rá az ura. — Nem látod, hogy tréfálok?

Azt hiszem, gyakran tréfálhatott így vele az ünnepelt férfi, a ki tekintélyét korlátlanul gyakorolta e szerény, szelíd, fiatal teremtmény fölött.

„Tedium vitae” című novella maradt Justh után. Most következik a „Tedium mortis.”

Hogy nem akad vállalkozó, a ki a Justh Zsigmond szent-tornyai műkedvelő parasztjait szervezné és mint a muszka Agreneff, mint az ober-ammergaui passio-játékok földmivelő népe, köruttra indolnának.

Szép jövedelem folyék be ebből a magyar speciálitásból.

Fölérne a német Sängereiokkal.

Mivel várta haza az ellenzék a Kossuth holttestét?

Czivakodással.

Mivel várják haza a fiát?

Czivakodással és ráadásul a czeplédi törvénytelen választási listával.

Magában a szélbalban Thaly Kálmán testületileg és Ugron Gábor — a ki ezért megtámadta — még lelkületileg sem akarja fogadni a perronon.

A perronon? Ide, ha más nem, majd kivonul Kossuth Ferencz elé — Polonyi Géza.

Énekelhetik az új Kossuth-nótát:

„Gyere haza Kossuth Ferencz,

Készen vár egy nagy differencz.”

A szélsőbali politika valjon lesz-e a Kossuth Ferencz kedvéért — equitable?

Ugron Gábor különben — mint a párt vitájából kiszivárgott — még nem egészen biztos abban, hogy milyen érzelmei lesznek Kossuth Ferencznek az uralkodó házzal szemben.

Mást-mást hisz róla a többi ellenzéki bookmaker is: Thaly, Polonyi, Eötvös sat.

Még nem is fogadták Kossuth Ferenczet, máris fogadnak rája...

Gasparone.

Szépítési pénztár.

Debreczen, október 24.

A városi bizottság novemberi közgyűlésének tárgysorozatában — kétségen kívül — legérdekesebb és a város fejlődésére nézve

kiváló helyre ültették. Csak nézt-m, hogy gombáskodik az egész tarsasággal, hogy fitymálja az ételeket s mindebben senki sem ütközik bele.

Végre fölállt s egyszerre elnémult az asztalnál minden beszélgetés. Szomszédnőm odahajolt hozzám, hogy figyelmeztessen:

— Bárdos ur fog beszélni.

Körülfutott a susogás az egész asztalon:

— Bárdos ur fog beszélni.

S Bárdos ur beszélt. Hatalmas döngő hangon beszélt, mialatt hosszú fényes fekete szakállja ünnepélyesen rezgett. Ritkán hallottam ilyen üres beszédet. Csupán összefüggéstelen, egymásba akasztott bombaszt és frázis a csillagok miriádjaiból, a hazaszeretet vesztatüzéről, az egymásért lángoló szívek dobogásáról aminek vége pedig az lett, hogy a fiatal jegyespárt a magyarok istene sokáig éltesse.

Viharos lelkesedés követte a szónok szavait s mindenki hozzá tolongott, hogy kezét szoríthasson és kocczinthatson vele.

Később hallottam ezt a beszédet egy képviselőválasztási lakomán. A csillagok miriádjai, a hazaszeretet vesztatüze, az egymásért lángoló szívek dobogása itt is megtették hatásukat. A vége ugyan más volt, mert ezuttal a képviselőjelöltet ajánlotta Bárdos ur a magyarok istenének, hogy sokáig éltesse.

De a lelkesedés itt is ép oly viharosan tört, ki mint amaz eljegyzési estén s hallottam körülöttem a megjegyzéseket:

Alig mert szegény asszonyka férje jelenlétében egy szót kiejteni. Olyan esdő pilantással tekintett mindig férjére, mintha bocsánatot akarna kérni azért a vakmerőségért, hogy ilyen kiváló férfinak a feleségévé mert lenni.

— Nem ütünk ki a kocsis mellé? — bitt Bárdos ur. — Ott legalább szivarozni lehet.

A feleségét bent hagyta. A felöltőjét is, melyet az asszonyra bízott:

— Itt ne hagyó, mikor leszállunk.

Láttam, hogy nem kéayezteti el az asszonyt. Azt hitte volna az ember, hogy valami szegény leányka, a kit könyörületből vett nőül. De a Bárdos urral folytatott beszélgetésből megtudtam, hogy gazdag józsetvárosi polgárcsaládból való, két nagy háznak van a Baross-utczában, mindegyik megér legalább száznegyven, százötven ezer forintot.

— Kérem, az az én elvem, — jelentette ki Bárdos ur, erősen megnyomva azt a szót, hogy az ő elve, — az az én elvem, hogy ha már az ember ilyen lépésre szánja magát, hát legalább valami láttatja legyen.

Nem tudtam, a szemébe nevessek-e vagy bosszankodjam reá? Ez a negyven éven tuljáró ember, a kinek a szakállja már szürkülni kezd, úgy beszélt, mint valami áldozatról, hogy rászánta magát s nőül vette ezt a szép, fiatal gazdag leányt.

aesthetikai szempontból legmesszebb kiterjedő fontossága szám lesz azon indítvány, melyet egy bizottsági tagokból álló küldöttség, a maguk és társaik nevében tegnap adott át a polgármester urnak.

Ezen indítvány alapeszméje az, hogy a város teremtsen egy oly pénztárt, melyből a város képes legyen a forgalmi akadályokat elhárítani, az utcák szabályozását eszközölni, szóval a város aesthetikai fejlődését előmozdítani. Az eszme maga nem új, mert már évtizedekkel előbb volt városi statutum laudemiális cassa, mely ily célokra jövedelmi forrásokról gondoskodott, — de ez ismét megszűnt.

Később 1868-ban, újra felvetette a városi hatóság az elejtett fonalat, s bizottságot küldött ki, mely véleményt adjon egy városi építészeti pénztár felállítására szükséges forrásokra nézve. E bizottság azonban küldetésének eleget nem tett. E megbízásnak tesz eleget a tegnap beadott indítvány, mely egy concret javaslatot tartalmaz a tervezett építészeti pénztár felállítására nézve. A javaslat szerint alkotandó szabályrendelet értelmében minden ingatlan birtoklasi változásakor fizetendő 1—2% külön pénztárba folytana be, mely aztán a város szépítésére, kisajátításokra, utcák és terek rendezésére stb. volna fordítandó. A befolyó 1—2%-es jövedelmen kívül még bővebb táplálékot nyerhetne e pénztár azon összegekből, melyeket — legalább egy évre — évenként föl lehetne venni, ha nem is a rendes, de a rendkívüli költségvetésbe. — Az indítványozók erős meggyőződése, hogy ez eszme megvalósítása sem a városi hatóság, sem a bizottsági közgyűlés és polgárság részéről ellenzésre találni nem fog; mert e pénztár felállítása sem a városi pénztárt, sem az adózó polgárokat terheli nem fogja. Terhelni csak azokat fogja, kik ingatlant szereznek, már pedig azok, kik vagyontuk gyarapítják, könnyen, minden érezhető megterhelés nélkül megfizetik azon 1—2%-et, kivált oly célra, mint városa szépítése.

Mily eredményeket értünk volna el már eddig is, ha e pénztár évtizedek előtt, mint tervezve volt, megalapított volna? Ma már nem éktelenkednék a Stenczinger-ház Debreczen legszebb és legnagyobb terén; ma már nem volna „égető seb“ a kisujtca torkolata, mint egyik városi főtisztviselő magát kifejezte. Talán már egy két utcánk rendezve volna, de legalább is a házak utcánkenti számozása keresztül lenne vite. Azonban ami késik, nem mulik; a mult hibáit meg nem történtekek tenni nem lehet, de jóvá tenni igenis lehet.

A beadott indítvány az említett alap létesítésével kapcsolatban azt is javasolja, hogy a Sten-

— Az egyik házat én kezelem, — magyarázta Bárdos ur — s annak fele jövedelme az enyém. Feleségemnek csak egy testvére van, az anyja pedig beteges özvegy asszony, a ki nem hiszem, hogy sokáig éljen. A feleségem testvére pupos, de azért sokan kérik. Tetszik tudni, hitvány, haszonleső világban élünk.

— Milyen jellem! — mondták volna tisztelői, a hecsületes szatócsok és mézeskalácsosok, ha ott lettek volna.

S ugyan mit felelhettem volna nekik? Még csak azt sem mondhattam, hogy képmutató, mert ez az ember teljes meggyőződéssel beszélt a hitvány, kapzsi világról, mialatt nagy lelki nyugalommal várta özvegy, beteges anyósa halálát.

A törvényszéknél természetesen lemondott hivataláról, mely nem volt méltó hozzá.

— Azt tetszik kérdezni, hogy most mivel foglalkozom?

Nem kérdeztem, de ő azért mégis felelt rá:

— A közügyeknek szentelem magamat. Bővebben nem nyilatkozott. Nem szereti a fecsegést. De azt hiszem, ha szeretné, sem igen tudta volna megmagyarázni, hogy tulajdonképpen mit akar, a mi azonban nem szolgálhat, hogy e derék férfit nemsokára a közélet jelesei közt ne tisztelhesük.

czinger-féle ház az alap felállításával egyidejűleg kisajátítások s erre nézve szintén concret javaslatot ad, azt javasolja t. i. hogy a nevezett ház megvételére szükséges összeget adja kölcsön az ugynevezett földi pénztár, melynek ugyis hasonló célja van. E kölcsönt a szépítészeti pénztár első sorban fizetné vissza és jövedelme — mindaddig, míg e kölcsön törlesztve nem lesz, más célra nem fordítható.

Igaz ugyan, hogy van más sürgős építészeti teendő is, de mi első sorban a Stenczinger-féle ház eltávolítását tartjuk legsürgősebbnek, mert 1. azt követeli a jó izlés és a szép iránti érzék; 2. mert e ház kisajátításának van historiuma, már 1868-ban kimondotta a városi közgyűlés eltávolításának szükségességét s a városi tanács azóta is fentartotta ez elvet; 3. mert a Takaré- és hitelintézet csak két évig tartja magát kötelezettnek azon ígérete beváltására, melyvel eze célra 20,000 koronát ad; 4. mert az ingatlanok értéke folyton növekedik és — a mit ugy is meg kell tennünk — később a vásárlás többé fog kerülni.

Az indítvány városszerté nagy érdekeltiséget keltett és keresztülvitelét annál inkább reméljük, mert a benyújtó küldöttség a hatóság főbb tisztviselőivel érintkezvén, azok részéről is meleg támogatás ígérését nyerte.

Harmath Gergely.

Debreczeni élet.

XI.

Czukrázdai élet.

Az édes tésták, édes liqueurök birodalmában mindenütt mozgalmas élet uralkodik s hogy milyen jó forgalmat csinál az a négy czukráz üzlet bizonyítja az, hogy ember legyen a ki elébe helyezhetné berendezés tekintetében egyiket a másiknak Ember emlékezet óta nem fordult elő, hogy Debreczenbe egyetlen czukráz üzlet megbukott volna.

Debreczen e tekintetben első helyen áll a vidéken. Milyen mozgalmas élet van ott a nap minden szakában s egy-egy czukráz üzlet délelőtt, délután tolymáig egész kis világ.

A főterén a híres Csanak épület földszinti üzlet helyiségében ott van mindjárt a Ries-féle czukrázds. Fényesen, kényelmesen van berendezve az üzlet. Elegáns női toilették uszája seprli a fénymázolt padlót, fess katona tisztek tárgyalják az apró márvány asztaloknál a női ostromot, mely rendszeren kapitulációval szokott végződni. Szürke elegáns öreg urak itt olvassák el rendes, megszokott újságjokat, mert a kávéházak füst terhelte levegőjét már nem igen bírják meg mellük. Az „aranyfiatal-ság“ itt szervezi a mulatságra a rendezői kart, konyak mellett állapítják meg, hogy ki legyen a bánya. Párbajokat itt tárgyalnak, itt erősíti magát a pisztoly-párbaj hőse. A kavgó zöld abasnt bátorságot ad a fiatal gentrinek, kit még most vezetnek be társai a kompániába. Bátorságot ad elbeszéli első kalandját a kávéházi pénztárosnővel.

Ebben a czukrázdban minden bele illik abba a fényes keretbe, mely a fénytelen főúri körről hü képet foglal magában.

A kaszinó épület földszintjén a nagy takarékpénztár hivatalos helyisége alatt a Dörre czukrázda kirakata csábítgatja a közönséget. Szintén elegánsul, sok izléssel berendezett szalonja van. Itt a kereskedő világ ütött tanyát. A közeli kereskedőkből áll leginkább töm-közönsége, kik itt beszélnek meg, hogy az aszalt szilva milyen áron kél, hogy a hamburgi vászon-hamisítás milyen károkat okozott a rövidáru kereskedéseknek, hogy a legfinomabb levélpapiros melyik gyárból kerül ki. Itt a gazda komoly ábrázatától kezdve, le egész a kisasszony discret mosolyáig mindent a szoliditás jellemez. Megtörtént már, hogy egy részeg hivatalnoktól megtagadta a gazda a szilvóriumot, azt mondván hogy a „ki tudja a természetét, ne igyék.“

Kedvencz helye fiatal tanulóknak is, kik zsebpénzüken itt részesülnek az élet adta gyönyörökben habos „rolló“, tojás-crémes stb. alakjában.

A kiszolgáló kisasszony mosolya itt inspirálja az önkéntes káplár urat a következő vers megírására:

Kisasszony, ha engem szeretsz . . .

Töltsön egy kis cseresznye-szeszt.

A cseresznye-szesz épen olyan sárga csillogó folyadék, mint a milyen zöld ez a vers.

Egyik legélénkebb czukrázda a Darnay czukrázdája is. Itt már inkább a szellemi aristokrácia veri fel cigány sátorát.

Szellemes élczek pattognak szer'e az asztalok mellől. Színészek, újságírók tarka csoportja fogyasztja az édes szeszt, a ropogós téstá neműt.

A ragyogó szemű czukráz-kisasszonynak sem valami banális, megszokott formában vall szerelmet a fiatal színész:

— Kérek kisasszony egy india-ner fánkot, mert én csak a z indi-ner t s édes magát szeretem.

Fess színésznők szürsölnek a madeirát, scherrit, piskótát szopogatva gyöngysor fogaik között.

Az újságíró itt szidja a másik journalista cikkeit. A színházi kritikus együtt cseveg az a barna fitos orru színésznővel, a kiről tegnap azt írta, hogy már az organuma is kiállhatatlan.

A „művészpártoló kör“ fiatal gentry tagjai nagy robajjal törnek be az üvegajtón s szert s zélednek az asztalokhoz, a napi pletykákat szájról-szájra adják. A riporterek itt hazudnak egymásnak, soha meg nem történt eseményeket suggerálva egymásnak. A félig kopasz gazda idegesen járkal az asztalok között, lármázva, hogy a szivarfüst miatt elromlik a czukráz-tészta s fenyegetődzve, hogy még télviz idején is rájuk nyitja az ablakokat, az ajtót. Hanem azért ő is erősen szivarozik. Elegáns főúri hölgy nyit be, jöttével gyöngyvirág-illat támad a suhogó selyemszoknya körül.

Moso yogva néz körül a vig kedélyű társaságon, egy-egy akaratlanul is elkapott élczen jóivüt nevet.

Vidéki uracsoknak is rendes czukrázdája e hely, mely az „Angol királynő“ tözsomszéd-ságában van.

A Piacz utca végén, a nagytemplom körül van az Ámeut czukrázdája. Itt is egyik vendég a másiknak adja az ajtó kilincset. Leginkább a tanuló ifjuság üti fel e helyen tanyáját. Ártatlan gyermektörténetek járnak szájról-szájra, a legfontosabb téma a szekunda körül kulminál.

Katonatisztek is szivesen keresik fel a szépen berendezett czukrázdat; a közeli „Bika“ szálloda étterméből rendszeren ide vezet utjuk. A katonai élet változatos epizódjai itt kerülnek szönyegre, vitatkoznak a füst nélküli puskaporról pró és contra.

A sütemények itt mintaszerűek, a lekváros-habos rétes, télen a téstá és farsangi fánk tövárosias jószág!

Több czukrázda van: ezek a mozgó czukráz dák. A társadalom minden rétegének van czukrázda helyisége, mért ne volna a köz-népnek is.

Öreg nénikék viszik magukkal kosarakban a kürtös-kalácsot, foszlós fankot, debreczeni bélest.

Meg-megállanak egy-egy utcasarkon s akkor körülveszik a kofák, a napszamosok s megtakarított krajezáraikon ellátják magukat édes téstával az „asszony“, — „gyerek“ már várja otthon ugys.

Ebből is látnivaló, hogy Debreczenben mindenütt sok az édesség és minél kevesebb a keserűség.

Sz. Z.

Színház.

* Huszonhatodik előadás. „A kis alamuszi“ tegnap esti negyedik előadása már nem vonzott annyi közönséget, mint a mennyit a darab mindannyiszor megédemelve, hanem, hogy a ki eljött, az pompás élvezetben részesült s kitűnően mulatott, annyi bizonyos. Részteljes bírálatba ezuttal nem bocsátkozunk, mert

hiszen a szereplők ugyanazok lévén, róluk ez-
uttal sem mondhatnánk egyebet, mint előző
kritikáinkban. Ruzsinszky, Margó, Ga-
lyaai ismét sok élvezetet nyújtottak ugy-
szép énekük, mint ügyes játékkal. Alig volt
után vége-hossza az elismerő tapsoknak és ki-
hívásoknak. Most talán pár hétig lehetne pi-
hentetni e darabot, mert hiszen abból egyszerre
nálunk négy előadás sok.

* **Ö Felsője a színházról.** Stesser József
min. tanácsos megköszönte Ö Felsőjének a
Lipót-rend kis keresztjével való kitüntetését. A
király ez alkalommal élénken tudakozódott az
opera és a nemzeti színház viszonyai felől. Ö
Felsője megígérte, hogy budapesti tartózkodása
alatt ellátogat a nemzeti színházba is.

* **A színházi bizottság** értesülésünk szer-
int a jövő héten, valószínűleg szombaton ülést
tart, hogy a Tegledi-féle színmű pályázati ala-
pítvány felett tanácskozzék.

Városi és megyei ügyek.

* **Uj jogi tanszékek a kollégiumban.** Mi-
kor ez előtt két évvel megindult a nagyszabású
társadalmi és városi mozgalom, mely a debre-
czeni főiskolának egyetemmé fejlesztését tüzte
ki feladatául, — Debreczen város közgyűlése
lelkesezéssel szavazott meg kétszáz ezer forintot
két jogi és két bölcsészeti tanszék felállítására
s ezt a határozatot a belügyminiszter elvileg
jóváhagyta. A város az alapítvány kifizetését
1895-től kezdve helyezte kilátásba. Erre a ha-
tározatra támaszkodik most a tiszántúli egyház-
kerület, midőn a kollégium jogakadémiájára
nézve életkérdést képező 7. és 8. tanári kated-
rák szervezése végett az alapítvány fele részének
folyósítása iránt kéri meg a városnál. A kér-
vény így hangzik:

Tekintetes Törvényhatósági Bizottsági
Közgyűlés!

Főiskolánk fejlesztésének ügyében egy-
házkerületi közgyűlésünk legelső teendőnek
tartja a jogakadémiának erősítését és abban a
már régebben tervezett két tanszéknek felállí-
tását. Eryházkerületi közgyűlésünk éppen azért
a Tekintetes törvényhatósági közgyűlést kéri
fel, hogy az 1892. évi szeptember 29.-én a
főiskola fejlesztése érdekében tett nyolcbe-
száz ezer forintot folyóvá tételni kegyeskednék.

Hogy miért van elegendő szükség a jogaka-
démianak tantervvel szaporítására, azt hisszük
bővebben indokolnunk nem szükséges; már
régebben közzsükség volt az, jelenleg pedig
az új törvényjavaslatnál fogva, midőn célba
van véve a kötelező doktorátus eltörzése s
annak helyére a jogakadémiáknál is lehető
vizsgálatok életbeléptetése, — jogakadémiákra
nézve életkérdéssé vált. Mert az új vizsgálati
rendszer, amidőn a jogakadémiákat az egyete-
mekkel szemben kiemeli függő és alárendelt-
ségi helyzetükből, ezen létesítendő elméleti
államvizsga csak azon jogakadémiáknak
engedélyeztetik, melyeknél legalább nyolcz
rendes jogtanár van alkalmazva. — To-
vábbá nem szükséges bizonyítgatnunk sem,
hogy hogyha jogakadémiánk ez időre 8 tan-
székekkel rendelkezni nem fog s a miatt állam-
vizsgálói bizottságot nem nyer, egy pillanatig
sem állhat fenn többé, ha csak a többi jogaka-
démiaiknak alárendelni nem akarnók.

Mély tisztelettel kérjük azért a tekintetes
Törvényhatósági közgyűlést a két jogitanszékre
nézve kegyes alapítványát a jövő évtől kezdve
folyóvá tételni, amint kegyes volt azt még
1892-ben kilátásba helyezni.

A tiszántúli egyházkerületnek 1894. októ-
ber hóban Debreczenben tartott közgyűlése ne-
vében és megbízásából,

Toth Sámuel, Kiss Aron,
egyh. ker. főjegyző. püspök.

* **A Pavillon laktanya átadása.** A Pavillon
gyalogosági laktanya épületeinek egy részét még
augusztusban elfoglalta a 39. gyalogezred le-
génye. Azóta némely kisebb tisztogatási mun-
kák kivételével a többi épületek is elkészültek
s befejeztetett a régi egy emeletes épületnek
altiszti lakká való átalakítása. A városi tanács

ennélfogva elrendelte a laktanya összes épüle-
teinek hivatalos átadását a katonaság haszná-
latára s az átadás napján október 30-át tűzte ki
mikorra összehívta a vegyes bizottságot. —
Alkalomszerűnek tartjuk e helyen fölvetni azt a
kérdést, nem volna-e jobb, ha az idegen „Pavil-
lon“ elnevezés helyett más névre keresztelné el
a tanács a szép új laktanyát? Ilyen lenne a
„Ferencz József laktanya“ elnevezése, a mely
jól hangzanék minden magyar ember előtt.

* **A Hortobágy öntözése.** A Hortobágy
öntözése ügyében megbízott előkészítő küldött-
ség október 31-én délelőtt tartja első ülését a
városházán. Mint már írtuk, a VI. kerületi
kulturmérnökség következő három indítványt
terjeszti a bizottság elé: 1. mondassék ki, hogy
a Hortobágy öntözése halaszthatlan te adatot
képez; 2. kéressék fel a földmívelésügyi minisz-
ter, hogy utasítsa a VI. ker. kulturmérnöki hi-
vatalt az öntözési tervének kidolgozására; 3.
keressék meg Debreczen város közönsége,
hogy a tervkészítés és előmunkálatok költsé-
geire ezer forintot szavazzon meg és bocsáson
a bizottság rendelkezésére. Az ülést megelőző
napokon az öntözésre váró területeken helyszíni
szemlét tartanak, melyre a földmívelésügyi mi-
nisteriumtól Tervei Imre oszt. tanácsos és
Bolla Mihály műszaki tanácsos jönnek le.
Csatlakoznak hozzájuk Vinnay Géza kultur-
főmérnök, Király Gyula tanácsnok, Váczy
János, a gazdasági egyesület elnöke, esetleg más-
ok is. Okt. 29-én a debreczeni Hortobágyot,
30-án pedig a b. újvárosi határt járják be.

* **Az utadók pénztár.** Debreczenben az
utadók beszédével az adópénztár van megbizva,
mely amugy is nagyon megvan terhelve 11
különböző pénztárnok a kezelésével. Minthogy
pedig az utadók kezelése és befizetése körül
követett eljárás nehézkes, a közönség oly ese-
tekben, melynek pedig igen gyakran fordulnak
elő, midőn az adóhivatalt egyéb adót fizetők
elképrik, alig tud hozzáférni a pénztárhoz s eb-
ből csak a városra nézve háramlik veszteség.
Beírták ezt már régen az intéző körök is s
az adópénztárnok emlékiratára meg is ígérték,
hogy segíteni fognak a bajon. Mint értesülünk
azt tervezik, hogy az alapítványi pénztár bizas-
sék meg az utadók beszédével. Ez a pénztár
különböző is a jövő év elején megszabadul az
árvatartó pénztár kezelésétől, mely akkor a két
prot. egyház tulajdonába megy át.

* **A guti fa beszállítására** pályázó 12
tagu konzorcium, mielőtt ajánlatát a városzhoz
beadta, tervet és költségcsámintást készítettett
ugy az erdei vasut építésének, mint a szállítás
üzemének költségeikre nézve. Így teljesen tájé-
kozva van arról, meddig mehet az engedmé-
nyekben a tanács által elrendelt versenytárgyalá-
sánál. Ha esetleg a konzorcium kapja meg a
vállalatot, a vasutat saját költségén építetteti
fel, míg az üzemet a helyi vasut r.-társaságra
készül átruházni, melynek igazgatóságával már
folytak az iránt a tárgyalások.

* **A szervező bizottságnak** 3. dik albizott-
sága Vértessy István főjegyző elnökele
alatt ma tárgyalta a számvétség, adóügyi oszt-
ály és pénztárak szervezetére vonatkozó előadói
javaslatot. Az ülésen részt vettek elnökön kívül
Hajdu Gyula tanácsnok, Szabó József fő-
számvéző, Kiss Albert orsz. képviselő, bizott-
sági tag és Roncsik Lajos jegyző.

* **Országutak Szabolcsmegyében.** Nyi-
regyházai újak, hogy a rossz országutai-
ról híres Szabolcsmegyében nemsokára több új
közvezett ut készül el. Az 1800 méter hosszú
anarcsi-ut feltöltésével és kövezésével nemsokára
elkészülnek s legközelebb kövezni kezdik
a debreczeni-ungvári utvonalknak Szabolc-
s megyén áthúzódó részét. A munkálatok tizen-
kétezer forintba kerülnek.

Helyi hírek.

— **Kőrösi Sándor,** Debreczen város III.
kerületének országgyűlési képviselője, mint biz-
tos forrásból értesülünk, holnap csütörtökön
delután városunkba érkezik és pár napig kü-
rünkben marad. A főiskolai ifjuság, értesülésünk
szerint ovációkkal szándékozik a vasutnál fo-
gadni szeretett képviselőnk, ki a képviselőház
egyik legutóbb tartott ülésében is a szabadelvű-

ség nemes szellemében tartott beszédével méltó
feltűnést keltett. Kőrösi Sándort a mult té-
len hosszas és veszélyes betegség döntötte ágyba
épen az egyházpolitikai harc közepén,
ugy hogy ő nem vihette tűzbe oly hévvel ér-
zett meggyőződését és szonoklatát a liberalizmus
mellett. Most lábadozván és ereje is helyre-
álván, első teendőjének tartja, hogy választóit
meglátogassa, kedves debreczeni ismerőseivel érint-
kezzék, mely alkalommal az egész polgárság,
de különösen a III-ik választó kerület választói
bizonyynal szívélyesen fogják üdvözölni, bár
ez alkalommal Kőrösi Sándor szeretett képví-
selőnk egészsége miatt még nincsen abban a
helyzetben, hogy nyilvánosan beszélhessen. —
Kőrösi úgy mint máskor, most is Nemes
Kálmán ügyvéd és városi bizottsági taghoz, a
szabadelvű párt egyik kerületbeli vezérférfiának
vendég szerető házához száll itt tartózkodásának
rövid ideje alatt. Ezzel kapcsolatban itt is meg-
említjük, hogy a debreczeni joghallgató önkép-
zők legközelebbi ülésén Korpády Zoltán
joghallgató Kőrösi Sándornak a képviselőház
egyik mult ülésén a vallás szabad gyakorlatának
védelmére elmondott őszinte liberalizmustól átha-
tott beszédét elszavalta. Az ülésen jelen volt dr.
Kovács Sándor jogakadémiai dékán is. Az ifju-
ság Kőrösi Sándort lelkes ovációkban fogja
részesíteni.

— **A főiskolai ifjuság** egyik legéletrevalóbb
egyesülete, a joghallgatók önképzőkörre tartott
tegnap d. u. 6 órákor szép számú hallgatóság jelen-
létében ülést. Kun Béla az örökösödési jogról és vég-
rendeletekről tartott értekezlete után Korpády
Zoltán IV. jh. Kőrösi Sándor leg-
utóbbi parlamenti beszédét szonoklata el ügye-
sen, Birálatában részt vettek Gergely Gy. III.
é. Kiss József IV. é. és Kun Béla IV. é.
joghallgató. Végül a gyűlés elhatározta, hogy
a szónoki és vitaközlési ügyesség fejlesztése
céljából mentül gyakrabban fog vita üléseket
rendezni. A gyűlés folyamán Kovács Sándor
jogi dékán is megjelent. Az előadókat jóaka-
ratulag figyelmeztette erényeikre és gyöngéikre
őket, valamint a többi tagokat is kitaró mun-
kálkodásra buzdítva, a tapasztaltak felett tel-
jes megalégedését fejezte ki.

— **Családi csendélet.** Lókodi András nap-
számos nem a legjobb egyetértésben él a fele-
ségével. A mindennapi családi perpatvarokon
kívül ugy egyszer-mászor azon az elven indul-
va el, hogy az „asszony verve jó“ jól el szokta
agyabugyálni a feleségét. Tegnap is agyba-
föbe verte sőt agyonlövésével is fenyegette. A
megrémült asszony remegve futott fel a rendőr-
séghez, hol a fenyegető férjet szigorúan meg-
büntetik.

— **Lopás.** Bódi Ferenc helybeli szabó a
szoboszlói vásárról ruhákat hozott haza. Az
uton a kocsiában elszutyosított egy keveset,
ugyancsak félig-meddig aludt a kocsi is. Ez
alatt élelmes utonálló a szekér hátulján fel-
vágva a ponyvát, kiszedgettek mintegy 40
frt áru ruhaceműt. A lopást Bódi csak itthon
vette észre s így a tettesnek csak a nyomát
ütheti a rendőrség.

— **Eljegyzés.** Popper Dezső, a „Csokonai“
nyomda- és kiadó részvény-társaság ügyek-
vője fiatal munkavezetője jövő hó 11-én tartja eskü-
vőjét Budapesten Schönberg Sámuel tekintélyes
kereskedő bájos és kedves leányával Luiza
kisasszonnyal. Áldást, boldogságot kívánunk a
szép frigyre.

— **Halottak estéjén** a budapesti egyetemi
ifjusága ez idén is kivonul a haza nevezetes
halottjainak sirjához Kosuth Lajos
sirja képezendi az érdeklődés központját, a
melynél ifj. Komlóssy Arthur II. é. jog-
hallgató, Komlóssy Arthur szép tehetségű fia
tart ünnepi szonoklatot. Örvendünk a szép te-
hetségű ifju kitüntetésének.

— **Hivatalos kiírt.** Bizony, bizony, maholnap
az álló honvédség és a fekvő népfőlköltő bor minden
augmentációja és provianturája nem lesz képes annyi
süteményt produkálni, mint a mennyit dicső pékjeink
sütnének. — ha kitelnék a vizből, azt hisszük, hogy
a vízvezeték létesítése végett a nemes pék-korporáció
fog legközelebb lépéseket tenni, mert a vizre neki van
legtöbb szüksége. Itt felszók elötlünk ugyanis egy
kiírt, mely valóságos műremeke a filigrán munkának.
Hivatalos helyről hozták be szreksztőségünkbe, mint

debreczeni pék-süteményt; elhozták vele a vegyelemző intézet véleményét, melyből kiveszük, hogy a kifőben a vegyelemző intézet még lisztnek is lelő nyomát. Maga a sütemény olyan parányi, hogy a redaktornak táviratozott Ó.-Gyallára csillagvizsgáló stereoskopért. A debreczeni pék uraságok, a mint halljuk, mihelyt a liszt ára 6 ftrol 12-re szökik, kifli helyett apró csédulácskákat fognak osztogatni az evő közönségnek, a mely csédulákia az lesz nyomtatva: „kifli.” Kellően erős nagyító-üveggel ellátott vendégeknek szívesen megmutatnók a mini ture kiflit; de egyik pákosztos szedőgyerekek egy nyelésre megette. Annyira rosszul lett, hogy a kitűnő falattól éhenhalási velleitások törtek ki benne s már a szedő gyerek is elbucsztak a pákosztostól e szavakkal: „P á k o s z t o s !”

— **Találtatott** egy ezüst karperecz a dedó-utczán. Tulajdonosa kellő igazolás mellett a rendőrségnek átveheti.

Táviratok.

A czár állapota.

Budapest, október 24. (A „D. E.” ered. táv. Ér. d. e. 10 órakor.) A czár állapotában tartós javulás állott be. Az orvosok által kiadott *legújabb* jelentés így hangzik: „A czár jobban aludt; ereje, szív működése nem javult, a lábak daganata nagyobbodott. A nap folyamán némi álomosság vett erőt rajta; könnyű görösszerű tünetek mutatkoztak, étvágya jobb.”

A cárevecs esküvője.

Budapest, október 24. (A Debr. Ell. e. távir. Ér. d. e. 10 ó. 20 perczkor.) Alice hercegnő megérkezése Livádiába, a czárra igen jól hatott; a czár megölelte, homlokon csókolta és kezeit imádkozva fejére tette. Erre a trónörökös menyasszonyát a cárnéhoz vezette, aztán a mátkapár és a nagyhercegek misére a kápolnába mentek.

Az esküvő délután történt meg. — Moszkva városa táviratilag üdvözölte Alicet, ki meleg hangú táviratban válaszolt.

Alice hercegnőről mondják, hogy szerénységre és jótékonyságra nevelték; barátnői leginkább orosz polgárleányok.

Az egyházpolitika a főrendeknél.

Budapest, okt. 24. (A Debr. Ell. er. táv. Ér. 10 ó. 30.) A főrendház hármashozottsága hétfőn tárgyalja a képviselő-által oda visszaküldött egyházpolitikai javaslatokat.

A közoktatásügyi költségvetés.

Budapest, október 24. (A Debr. Ell. ered. táv. Ér. 3 ó.) A pénzügyi bizottság a közoktatásügyi miniszter költségvetését elfogadta.

A czár haldoklik.

Budapest, okt. 24. (A D. E. ered. táv. Ér. 3 ó. 30 p.) A czár hirtelen ismét rosszabbul lett. A katasztrófát minden pillanatban várják.

Beöthy Andor. †

Nagyvárad, október 24. (A Debr. Ell. ered. táv. Ér. d. u. 3 ó. 30 p.) Beöthy Andor, Bihar megye volt alispánja, Tisza

Kálmán kebelbarátja, 1848—49 huszárfőhadnagy, a biharmegyei szabadelvű párt egykori elnöke, ma reggel, hosszas szenvedés után elhunyt.

Nagy kiterjedésű, tekintélyes család gyászolja; Bihar megye főispánja: dr. Beöthy László, édes atyját siratja az elhunytban.

Törvényszéki csarnok.

* **Kinevezések.** A debreczeni kir. ítélőtábla elnöke — a mint értesülünk — 1. Nagy László fehérgyarmati, 2. Varga Lajos m.-szigetesi és 3. Nagy Lajos zilahi lakos és végzett joghallgatókat a debreczeni kir. ítélőtábla kerületébe segéydíjas joggyakornokká kinevezte s szolgálatára az 1. alattit a m.-szigetesi, a 2. alattit a színérváraljai kir. járásbíró-sághoz, a 3. alattit pedig a zilahi kir. törvényszékhez osztotta be. Az igazságügyminiszter Kiss Kálmán hajdu szoboszlói járásbíró-sági aljegyzőt, a zilahi, Kiss Rezső debreczeni törvényszéki joggyakornokot pedig a nagyváradai törvényszékhez aljegyzökké nevezte ki; továbbá Nagy György kunszentmártoni járásbíró-sági irnokot a h.-nánási járásbíró-sághoz helyezte át.

* **Közjegyzői kamara.** A debreczeni kir. közjegyzői kamara az 1886. évi VII. t. czikk 14. §-a értelmében közzé teszi, hogy Gödöllő Károly jászberényi kir. közjegyző folyó hó 20-dik napjának éjjelén elhalt.

Tanügy.

* **A debreczeni gazdasági tanintézet** uj jeles tehetségű fiatal tanerőt nyert Ferenczy Ferencben, a kit a földmívelésügyi miniszter a nyugalomba vonult Békessy Ltszó helyére ideiglenes minőségben kinevezett, Ferenczy eddig a pallagi földmives iskolában működött mint segédtanár. Azelőtt pedig a budapesti állatorvosi akadémián volt alkalmazva assistensül. Az új tanár már elfoglalta állását.

* **Az egyetem legnépesebb éve.** A budapesti tudományegyetemen a későn jövő önkéntes egyetemi hallgatók miatt még most is tartanak az utólagos beírások. Ezért nem állíthaták még össze a végleges statisztikát. Annyi azonban már is bizonyos, hogy a budapesti tudományegyetemnek még fennállása óta nem volt annyi hallgatója, mint az idei télvében. — Eddig mintegy 3800-an iratkoztak be s a hallgatók közül körülbelül 2500 jogász. A hallgatóság ilyen tejsaporodása még sürgetőbbé teszi a központi egyetemi épület kiépítését.

Az amerikai grófné.

— Amerikai regény. — 19.

— Chatfield-Taylor H. C.-től. —

(Folytatás.)

— Kedves Laurám! — kiállott Húgó, a ki nagy nényével társalgott, — jöjj és magyarázd a grófnének, hogy Amerikában a szerencsenek be vannak-e fogadva a társaságba? Én beismerem, hogy ez a tárgy nekem nagyon „mély”.

Laura nevetve az ilyen csodálatos kérdésen, az özvegy grófné mellé vonult, míg Langdon kapitány megtörülve szemüvegét, lady Oliviahhoz közeledett.

— Keith lord kérdezősködött önről, utolsó találkozásunkkor.

— Valóban! igen örülök mondá Olivia szokásos hideg modorát öltve fel.

— Azt hiszem, — folytatá Langdon nyomtatékkal, — Keithnek igen megtetszett, azt mondá, hogy ilyen leány az ő ideálja és kérdezte az én nézetemet.

— S megmondta nézetét? — kérde Lady Olivia.

— Semmit sem mondtam. — felelé Langdon lassan, rászégezve szeméit a leányra. — Megakartam előbb öntől kérdezni, hogy mit feleltek.

— Én tőlem?

— Igen, vagy azt akarja hogy megmondjam neki az én saját véleményemet? — kérde ördögi mosolylyal nézve a leányra.

A leány arca tűzbe borult és fejét elfordítva kérde: — Arthur! Soha sem fog megbocsátani?

— Már régen megbocsátottam Lady Olivia — felelé hidegen — és ha megengedi, felkeresem kedves anyját, a kinek üdvözlötet hozok a városból.

Lady Olivia utána bámult. A rideg, fagyos mosoly visszatért vékony ajkára.

— Gyenge voltam hogy másra is gondoltam mint a gyűlöletre. Harcolni akar? Hát legyen! Háború lesz köztünk, kegyetlen háború és én ép úgy nem fogok neki kegyelmezni, mint ő nem kegyelmezett nekem. Késő éjjel, midőn Laura szobájába vonult, elgondolkozott és elméjében össze szedte a benyomásokat, melyeket azok tettek reá kikkel ma találkozott. — Lady Twirlington kedves modora tetszett neki és érezte, hogy e nőnek szive van, a kinek rokonszenvét, ha szüksége lenne reá, könnyen kinyerheti. Fenton aszszonyban azonban nem bízott. Talán nem volt igaza, de az ő lelkületében Barclay Magda részére nem volt hely. El akarta felejtetni, azért gondolata Langdon kapitányra tévedt. A kapitány egész rejtélyének tetszett előtte, kit nehéz, csaknem lehetetlen megérteni. Talán mert még nem érintkezett cinikus emberrel és bevallotta, hogy különösen hatott reá. — Néha valami buskomor, csüggeteg érzést fedezett fel hangjában és biztos volt benne, hogy a goromba és egykedvű modort, csak azért használja, hogy igazi érzelmét el palástolja.

Lady Oliviatól szintén félt és vágyakozott valaki után, a ki rokonszenvezne vele sok bajában. Húgó annyira el volt foglalva a gazdalkodással, hogy nem is merete neki említeni unalmas egyedülségét. Ilyen dolgokról tépelődve indult öltözőjébe, midőn észrevette, hogy Húgó hátat fordítva áll a küszöbön. Mielőtt meg fordulhatott volna, Laura a nyakába ugrott és össze vissza csókolta.

— Te kis bohó, néked nem szabad unatkozni, hiszen tudod hogy én mindig itt vagyok.

— Ha úgy lenne.

— Nem értelek kedves Laurám, hiszen nem voltam én sehol. Hogy érted ezt?

— Tudom hogy önöz és halátlan vagyok, de te annyiszor tavol vagy és akkor olyan egyedül érzem magam. Boldog vagyok, ha kezelemben vagy és szeretném ha több időt szakíthatnál, hogy kis nöcskéddel lehess. Nem akartam én panaszkodni, de hát kitört belőlem.

— Édesem mondá Húgó megcsókolvá nejét — eszem ágában sincs, hogy elanyagoljalak, de nekem igen sok a dolgom. Ne feledd hogy én csak most estem bele ebbe a nagy birtokba és a számadásokat át kell vizsgálnom. Ej, ej, mi ez, csak nem sírsz talán? No kedvesem igyekezzel fogok, hogy ne hagyjalak többé magadra.

Egy pillanatra, Laura mint egy gyermek, vállára hajtotta fejét. A sírás jót tett neki és ismét boldognak érezte magát.

— Édes Húgóm, engedj meg ne haragudj de sirnom kellett. Tudom hogy nevetséges, de ne gyűlölj azért nem tehetek róla.

— Téged gyűlölni? mi jut az eszedbe gyermek? Ostoba és durva voltam hozzád es nem foglak többé egyedül hagyni.

Lelkében szégyelte magát, hogy elfejtkezett arról, hogy Laurának ez új idegen világban szüksége van reá és egy pillanatra elfelejtette kutyáit, paripáit, bérlőit és őszintén elhatározta, hogy ezután minden idejét nevének szenteli.

— És nem gondolsz többé arra a másik-másik asszonyra? kérde rebegve.

— Miféle asszonyra?

— Barclay Magdára.

— Ugyan Laura, hogy kérdezhetsz ilyet? hogy kellene nekem más mikor téged bírhatlak?

— Akkor boldog vagy kedves Húgóm, És szeretetteljesen nézett szeméibe.

(Folyt. köv.)

Apró-cseprő.

* Szörnyű élvezet. -- „Őn el sem képzelheti, a leányom milyen szörnyen szeret zongorázni? Hát miért engedi meg, hogy olyan szörnyen zongorázzék?”

* Első feltétel.

-- Kérem, fotografus ur, csak kis képet tessék rólam csinálni! „Akkor sziveskedjék be csukni a száját!”

* Lehetetlenség.

-- Te vagy a legrosszabb férj a világon! Oh csak szabadulnék meg tőled! „Aba, szeretnél özvegy lenni? No pedig, lesz gondom rá, hogy ne légy azzá, a mig élek!”

* A sorrend

Biró: „S mi történt, miután a vádlott önt először megütötte?” „Harmadszor is pofon ütött!” „Azt akarja tán mondani, hogy másodszor?”

-- Nem, kérem másodszor én ütöttem pofon!

Egy mályvalevélre.

Egy mályvalevél
Mily gyöngé, míg él!
S ha l-törted, zöld, üde színe
Pár óra alatt mily halovány!
Majd száraz lombként összeomol
S a légbe vegyül illatja korán.
Porait merengve ha nézed,
Szomorun int rád az enyészet...
Egy mályvalevél!

Egy mályvalevél,
Bár gyöngé, míg él,
Ha lánykád keze lopja kezédbe,
Dacozol győzhetlen a idővel;
Behatol szívedbe, eszedbe,
Pora is vonz bűvös erővel;
Nem távozik illata tőled,
Ott árad örökre körüléd...
Egy mályvalevél!

Lécsy József.

A genie ezernyi balfogásának, a minőket a középszerűség sohasem követ el, az a célja, hogy eszméket jelöljön és örökítsen meg, melyek a középszerűség lobogóját nemes célokra bonják ki.

Bulwer.

Az emberi értelem hasonlatos a nagyon ittas lovaghoz, a ki lecsuszik a ló egyik oldalán, mialatt a másikon támogatod.

Luther.

Gyermek vagyok, ki kavicsot és kagylót gyűjtök a homokban, mialatt körülöttem terül el a felfödözöttlen igazságok egész Óceánja!

Newton.

A tudomány terén a gyakorlatban az ifjak az öregebbek, mert hiszen hatalmunkban vannak a legújabb tapasztalatok eredményei, míg az időseket dogmák akadályozzák, melyekben hittek és neveltettek, mikor a világ még évtizedekkel volt fiatalabb.

Bulwer.

* A krumpli nevei. A szegény jó tótok csemegéjének neveivel foglalkozik a „Magyar Nyelvőr” legújabb száma, ama kérdés kapcsán, hogy a krumplinak jómagyar neve-e a burgonya? A feleletből aztán megtudjuk, hogy nem az. A burgonya éppen olyan „vendégszó”, mint a krumpli, meg mint a buza, rozs, árpa, zab, bab, lencse, borsó, dinnye, tök, ugorka, alma, körte, szilva, málna, ribiszke, stb. A „Nyelvőr” szerint ez a szó Olaszországból került hozzánk a Borgogna (olvassd: Borgonya) helység neve után nálunk csakis Baranyában használják általánosságban, mivelhogy a krumplinak mindenütt csak krumpli a neve, már t. i. az igazi; mert különböző helyeken a legváltozatosabb nevek alatt ismerik. A régebbi írók műveiben ezt a tót-csemegét mint földi almát, pityókát, csucsorkát, csicsókát, poczókát, puczok-répát, földi mogyo-

rót és sváb tököt találjuk. A „Nyelvőr” ezek között mindössze három olyat talál, a mit eredetinek lehet tartani, Ez a három magyar név: földi mogyoró, sváb tök és csucsorka. A mig azonban a két előbbi itt-ott a nép is használta, addig a harmadik, a „csucsorka” csak néhány írónál fordult elő. Ily körülmények között tehát bele kell nyugodnunk a helyzetbe s a krumplit azon tudatban kell fogyasztanunk, hogy annak általában ösmert és elterjedt magyar neve nincs s hogy vége annak a régi jó világnak, a mikor Diószegi és Farkas író urak házában krumplit adtak annak, a ki — csucsorkát kért.

Közgazdaság.

* Idegen gabona. A „P. L.”-ban a következők foglaltatnak: „A napilapokban Mohácsról keltezett ama közleménnyel szemben, hogy ez időszert Turn-Severin és Szulina között 300 megrakodt uszály vár elszállításra, a cs. kir. szab. Duna közhajózási társaság ki nyilatkozatja, hogy a jelzett vonalon mai napig mindössze csak öt gabonával megrakodt társasági uszály van utközben és csak huszonkét uszály van berakás alatt.”

Szerkesztői posta.

Gavroche. Freiligrath adja meg a tanácsot:

„Oh lieb' so lang du lieben kannst,
Oh lieb' so lang du lieben magst...”

Vagy a rossz magyar fordítás, mely azonban még inkább megfelel az ön céljainak:

„Szeress, a mig szeretni tudsz,
Szeress, a mig szeretni bírsz...”

(Megjegyzendő, a birás azért jön a második sorba, mert a negyedik sor azzal végződik, hogy birsz.) Annyi tény, hogy egy 60 éven túl a szerelem tudását és birását arannyal, gyémánttal szokás támogatni. Ösmertünk ugyanis öreg urat, a ki így udvarolt:

— „Hoztam magácskának egy almát és egy pogácsát! Láska, én ezt meg lehettem volna és mégis magára gondoltam!”

Azt hallottuk, hogy jobban volt a kedves meghatva, mikor az öreg ur a Löfkovic's gyümölcs kertjéből válogatott a részére.

T. G. Erika... Az valamikor, régen munkatársunk volt... Ujabbán elpártolt tőlünk.

„Wenn du eine Rose siehst,
Sag, ich lass sie grüssen;

Cs. P. (Dörgicsé.) Ilyen versek legföljebb Dörgicsén ha teremhetnek. Dörgicséről lehet nem égdörgést, s legalább is dörgicsé-életet várnánk. Nézzé csak a saját rém-rím-eit:

„Könnyemnek száma milliion,
Miattad, halvány lilium!

Ez a rém-rím valódi rém-rém! Aztán halvány lilium! Még a lilium fehérségének is fokozása! Ez már esakugyan fölösleges jótétemény! Ha pedig annyira kap a rimelés Kling-Klangján, bűnhődésül akceptálja ön a következőket is:

„Mint jó szagú víz a kölni,
Ugy nem tudsz te éne- kölni,

Meg tud ilyen ének- kölni!

(Itt a jó rim hogyha köll-ni!)

„Az alkony! (I-IV.) Ha a költészetből secundát talál kapni, kérem, jelentse nekünk: elégtételünkre fog szolgálni. Versét különben a kiadóhivatalnak címezte; vegye, hogy annak nevében is üzentünk.

Debreczeni városi színház.

Idénybérlet 20 szám.

Páros bérlet.

Ma szerdán október 24 én:

A Benoiton-család.

Vigjáték 5 felvonásban, írta Sardou V. Fordította Csepreghy L. (Reed. Péchy K.)

Osüörtökön 1894. október 25-én:

Itt harmadszor:

A Z O T T H O N.

Dráma 4 felvonásban. Írta: Sudermann Hermann, Fordította Márkus Dezső.

SZÍNHÁZI MŰSOR.

Pénteken, október 26-án: „Robinson Crusoe”, színmű, írta Komor Gyula. (Gyermekelőadás, bérletszünetben)

Szombaton, október 27-én: „Klári”, operette 4 felvonásban, zenéjét írta Roger V. (Páros bérlet.) Reed.: Tiszai.

Kiadó és laptulajdonos:

„Oscokonai” nyomda és kiadó r.-t.

Feljelő szerkesztő:

Komlóssy Dezső.

Kész női ruhák.

Kész női ruharaktár.

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség becses tudomására hozni, hogy

kész női divat (confekció) üzletemet

a legújabb divatu őszi és téli árukkal szereltem fel és azokat a legnagyobb választékban **legolcsóbb gyári áron árusítom el.**

Számos látogatást kéri

kiváló tisztelettel

Tanenbaum D.

Piacz, a megyeház mellett.

➔ **Raktáron tartok** nagy választékban **kész női ruhákat** és mérték utáni készítésre a legfinomabb toilették elkészítését elvállalom, melyeket a jóhírű Pfeifer és Berger budapesti cég utasításom szerint legpontosabban készít el. ➔

Őszi és téli felöltők.

Bundák és karmantyuk.

Esőköpenyek.

PONTOS GYOMORBETEGEKNEK
a **Barella P. F. W.**-féle
Világi gyomor-por.

Párisban 1889. **kitüntetve** Göttingenben 1889.
Brüsszelben 1891. Bécsben 1891.
Londonban 1893. Magdeburgban 1893. Chicagóban 1893.
Kiváló eredménnyel használtatik mindennemű gyomorbetegségek ellen, mint gyomorférgés, gyomorsav, égés, úgyszintén vesze- és hólyagbajoknál; megszüntet azonnal mindennemű fájdalmakat. Hogy minden kételkedésnek elejét vegyem, ingyen, csak a portó megtérítése ellen küldök mintákat.

Valódi csak dobozokban ár 1 frt 60 kr.

Berlin S. W. P. F. W. BARELLA
Friedrichstrasse 220/I. francia orvosi társulatok tagja.

Raktár **Török József** gyógy-
Budapest: **Török József** szertárában, király-utca.

A mosás napja megszűnt félelmes nap lenni!

A szabadékozott Szerecsen-szappan használata folytán 100 darab fehérneműt fél nap alatt kifogástalanul szép tisztára moshatunk.

A szabadékozott Szerecsen-szappan használata folytán a fehérnemű kétszer annyi ideig jó karban marad, mint bármely más szappan alkalmazásánál.

A szabadékozott Szerecsen-szappan alkalmazásánál a fehérneműt csak egyszer kell mosni, nem pedig háromszor, mint a más fajta szappanokkal.

A szabadékozott Szerecsen-szappan alkalmazásánál nem kell többé hűfűk segítségével mosni vagy pedig az annyira ártalmas fehérítő port alkalmazni.

A szabadékozott Szerecsen-szappan alkalmazásánál megtakarítunk időt fűtő anyagot és munkakerőt. **Köszöndünk a szappantökéletes ártalmatlanságáért**

Kapható minden nagyobb fűszer és anyagkereskedésben (konsum-üzletben).
Főraktár: BÉCS, I., RENGASSE 6.

9087.

1894.

Hirdetmény.

A Hortobágy pusztának a Hortobágy folyóntúli része 1894. november 1-től 1895. január végéig juhok legeltetésére téli legelőül kiadatik.

Olyan juh után, mely a f. évben a Hortobágy pusztán legelő adóval volt meg róva, valamint a melyek, mint bárányok legelték f. év nyarán a Hortobágyon, a téli legelőbér darabonként 8 krban, minden más juh után pedig darabonként 20 krban állapítatik meg. A legelőbér a városi alapítványi pénztárnál fizetendő le, a honnan nyerendő nyagtára az adószámvevőség hajtó czédulát ad.

Hajtó czédula nélkül hajtandó juhok tulajdonosai, valamint azok is, kik a váltott mennyiségnél többet hajtának legeltetésére, a legeltetési szabályrendelet értelmében büntetettek.

Vidékről hajtandó juhok a hortobágyi állatorvos által a Mátán vizsgáztatnak meg, addig küllegelőre nem bocsátatnak. Legelőpénz felvételre csakis a városi alapítványi pénztári hivatal van feljogosítva.

Téli legelőre hajtandó minden juh a mátai biztostnál bejelentendő a hajtó czédula felmutatása mellett.

Debreczen, 1894. október 22.

A városi tanács.

Női kézimunka kiállítás.

Ezennel bátorkodom a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy e hó 26. és 27-én üzlethelyiségemben az összes raktáromon levő

női kézimunkák

előrajzolva, elkezdve és készen, ki lesznek állítva, mely alkalomra megtekintés végett a n. é. közönséget szives látogatásra felkérem.

Debreczen, 1894. október hó.

Mély tisztelettel

Benyáts Emil.

KLYTHIA A bőr ápolására. az arcszín finomítására és szépítésére ZSIRPOR

Legelegánsabb toilette, bál és salonpor, fehér, rózsaszín vagy sárga.
Vegyészileg megvizsgálva és jónak találva

Dr POHL J. J. cs. kir. tanár által Bécsben.

Elismerő nyilatkozatok a legjobb körökből vannak minden dobozhoz csatolva.

1 doboz ára 1 frt. 20 kr.

Szétküldés utánvétel-
lel vagy az összeg
előleges beküldése
ellen.

Taussig Gottlieb,

finom toilette szappanok és illatszerek gyáros.

Főraktár: WIEN, I. Wollzeile Nr. 3.

Kapható Debreczenben BAUM MIKSÁNÁL és a legtöbb illatszert és
gyógyszerüzletben és gyógyszerárakban.

Telefon utján is történhetnek megrendelések.

Paczelt János kertészete 178. szám üzlete 179 szám.

Mostani saisonra szép szobai növényeket ajánlok:

Pálmák több fajban, Dracaenák, Ficus, Yaca, Aucuba, Páfrány több fajban, Pandánus és többféle más növényből nagy készletem van;

továbbá kertek részére szép diszcserjéket ajánlhatok

mint: Glycine, Bignonia és vadszőllő futó növények: Thuja, fenyőfák, piroslévelű Berberis, Mahonia, Cytissus arany esőfa, olajfa, Tamaris, Vergelia, Deutzia, jázmin, szomorufűz, Cydonia, vörös akácza, Prunus-padus, alacsony és magas törzsű rózsák. Itt jegyzett cserejékből meg lehetős nagy készletem van a saját falkolámban és pontosan szolgáltatnak ki.

Konyhakert részére legszebb és legnemesebb fajok: eperpalántok és három éves spárga palántok olesó árban, ugyszinté jáczint és tulipán hagymákat figyelembe ajánlom.

Együttal felkérem a nagyérdemű közönséget kertészeti telepemet személyesen meglátogatni, a hol teljes készséggel mindent meg fogok mutatni.

Gyakori látogatásáért esedezve, vagyok mély tisztelettel

Paczelt János.